

Unieke workflow in studio én live



Met versie 5 van Studio slaat PreSonus nieuwe wegen in die deze daw nog veelzijdiger maken. Hoogste tijd voor een uitgebreide test!

door **Stafan Robbers**
stefan@interface.nl

presets en tutorials. Tevens zit er 30GB cloudopslag bij, een userforum en de mogelijkheid om projecten met elkaar te delen.

Studio One is de digital audio workstation software van PreSonus. Het is een relatief jonge daw die sinds zijn introductie veel indruk heeft gemaakt en een serieus alternatief vormt voor andere daw's. Versie 5 heeft best wel een tijd op zich laten wachten, maar belooft veel nieuws. De overall look & feel is echter niet wezenlijk anders. Met een centraal scherm met zijpanelen voor browsers, informatie en mixerpaneel is de basis hetzelfde gebleven, maar dan wel met een wat donkerder kleurenpalet. Ook versie 5 is weer verkrijgbaar in Artist- en Pro-uitvoering, waarbij de Artist-versie een serieuze uitbreiding heeft ondergaan. Deze ondersteunt nu vst- en au-plug-ins, Rewire en de Studio One remote app, waardoor het verschil met de Pro-versie een heel stuk kleiner is geworden. Overigens is er ook nog steeds een Prime-versie, die gratis is maar een stuk beperkter qua functies. Tegelijk met het verschijnen van Studio One 5 introduceerde PreSonus ook een eigen abonentenservice, die Sphere heet. Voor € 13,- per maand of € 144,- per jaar kun je dan alle PreSonus software en add-ons gebruiken, en krijg je tevens de beschikking over sample-libraries, patches,

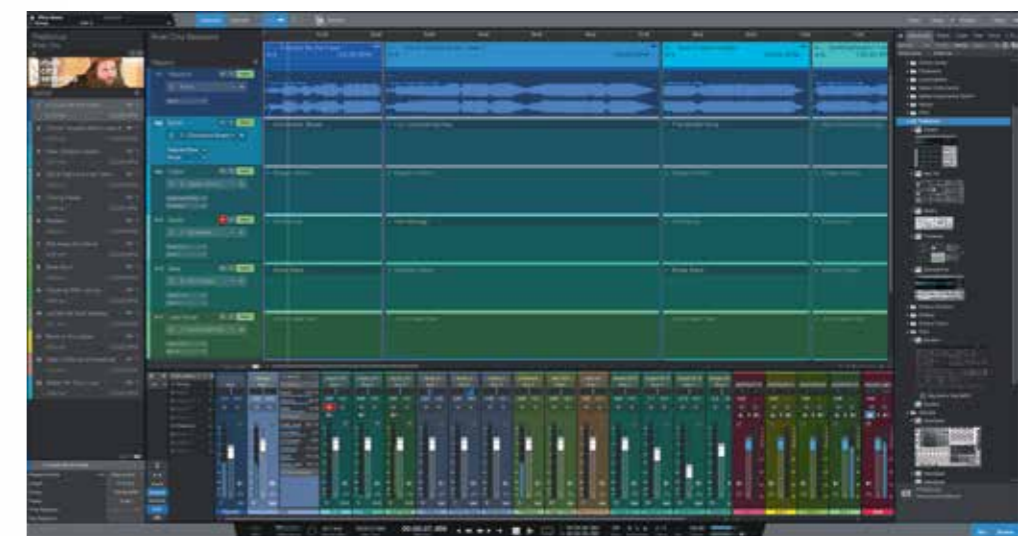
Liveshows

Helemaal nieuw in Studio One 5 is Show Page. Naast Projects en Songs is dit nu de derde hoofdfunctie van de software. Je kiest een Show Page als nieuw bestand of maakt deze aan vanuit een bestaande song, waarna het venster opent met een lege basis-set-up of met de gekozen tracks. Het idee achter de Show Page is ondersteuning voor liveshows. Daarbij moet je denken aan een podiumset-up met een of meerdere musici, waarbij een setlist van liedjes gespeeld wordt. Al deze liedjes kun je als backing track in de Show Page zetten, en vervolgens per song een omgeving bouwen zodat je Studio One kunt gebruiken om de backing track af te spelen en deze te combineren met hardware- en software-instrumenten.

Je bestaande songs kun je eenvoudig in een Song Page zetten met diverse copy-functies vanuit de arranger. Zo ontstaat er horizontaal een setlist, en verticaal zie je per song je backing track, de instrumenten en plug-ins. Je kunt deze vervolgens aanvullen met instrumenten en effecten uit de browser

info

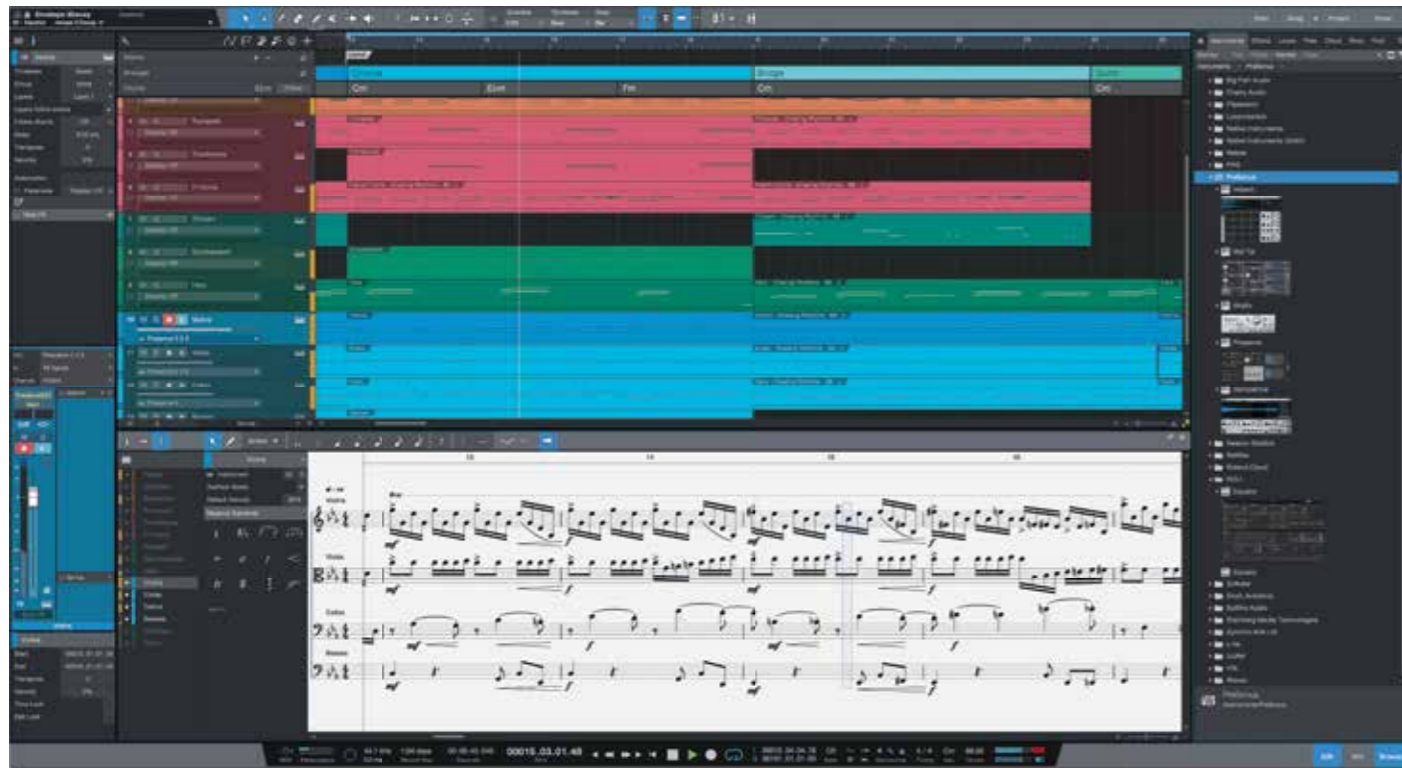
- **prijs incl.:**
Studio One 5 Professional € 399,-
Studio One 5 Artist € 99,-
- **distributie:**
PreSonus Europe Limited
- **internet:**
www.Presonus.com



Helemaal nieuw in Studio One 5 is Show Page: ondersteuning voor liveshows

INTERFACE XTRA

- What's new
- video's diverse toepassingen
- gratis Studio One Prime
- handleiding



Nieuw in Studio One 5 is de Score Editor

>> door deze onder de songs te slepen. Is de set-up compleet, dan kun je een performancevenster maken waarin je controllers toewijst aan alle parameters in de song, zoals volumes, filters en effect-sends.

Tijdens de show gebruik je de overzichtelijke Performance-pagina, die per song de belangrijkste zaken laat zien, zoals de controllers en tijden. De opzet doet denken aan Mainstage in Apple Logic, en het werkt handig en snel. Het stelt je in staat om Studio One-projecten snel op het podium te krijgen. Show Page is minder geschikt voor dj's en elektronische producers, omdat je niet kunt mixen tussen de tracks. Afzonderlijke parts aan- en uitzetten, zoals dat bij een daw als Ableton Live gebruikelijk is, kan helaas ook niet. Verder zit er geen opnamefunctie in de Show Page; een gemiste kans omdat je nu alsnog een afzonderlijke recorder nodig hebt om je liveshow op te nemen.

Expressie

Ook nieuw in Studio One 5 is de Score Editor. PreSonus maakt ook het score-pakket Notion, en een deel daarvan is nu geïntegreerd in Studio One. De score view is helemaal te editen, met een hele reeks muzikale symbolen. Verder loopt de partituur mee met de song en is deze te combineren met de andere editors van Studio One. Er is ook een step input voor de Score Editor en je kunt meerdere events combineren, waardoor een meervoudige score-pagina ontstaat. De editor gaat goed om met de diverse varianten van notaties. Helaas kun je de pagina's niet printen of exporteren; daarvoor is nog steeds Notion nodig.

Een andere nieuwe compositietool is de key switch editor binnen instrument parts.

het oordeel

- + nieuwe modellering op plug-ins
- + extended mixer scenes
- + Show Page
- + Score Editor
- plug-ins niet schaalbaar
- geen printfunctie in Score Editor

Deze is ook visueel zichtbaar in de note editor, waardoor het eenvoudig is toonsoort-overgangen te maken, iets wat bij soundtracks en orkestrale partijen zeer welkom is. Je kunt de key switches koppelen aan nootwaardes in bijvoorbeeld het onderste octaaf, zodat je ze zelf en ook realtime kunt invoeren.

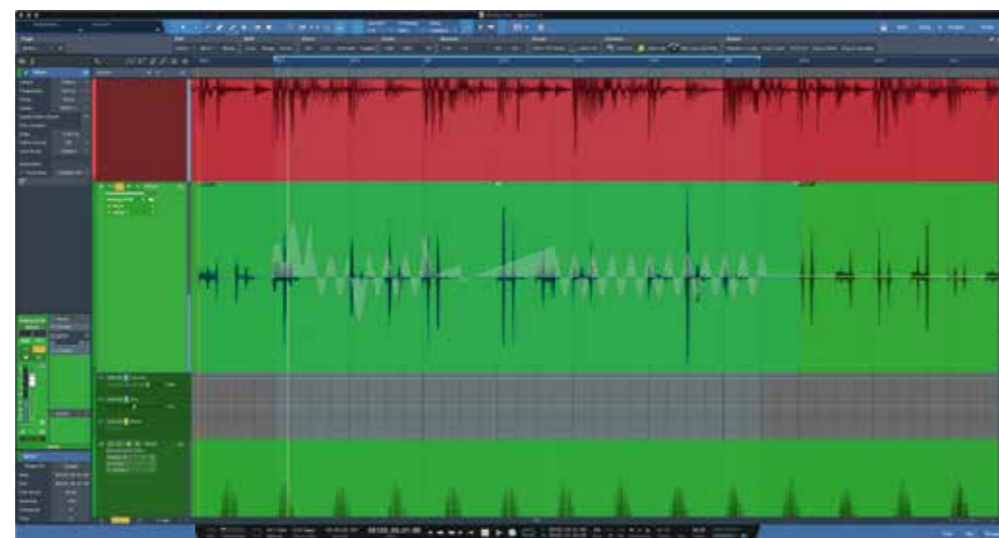
O ja, voor wie graag inspeelt met veel expressie: Studio One ondersteunt nu midi Poly Pressure en MPE controllers, zodat je alle vormen van expressie van bijvoorbeeld een Rolit-toetsenbord kunt opnemen en bewerken.

Sample-nauwkeurig

De akkoordherkenning van audiobestanden werd verder verbeterd, en Studio One wordt

nu geleverd met versie 5 van Melodyne Essential. Deze Pitch en Time plug-in is al enkele jaren volledig geïntegreerd in de editors van Studio One en je kunt vandaaruit onder andere noten exporteren en natuurlijk pitchcorrecties maken. Nu we het toch over timestretching hebben: er is een nieuw algoritme bijgekomen, Tape-Resample. Deze past de audio in tape-stijl aan, waarbij de pitch en timing gelinkt zijn, zodat je een tape-vertormingseffect krijgt als je de timing aanpast. Ook kun je hiermee tape-stop-effecten te maken in combinatie met de tempo-editor.

Een bijzonder nieuwtje qua audio-editing zijn de Clip Gain Envelopes. Voorheen moest je de audioclip opdelen, en was je aangewe-



Een bijzonder nieuwtje qua audio-editing zijn de Clip Gain Envelopes



Chorus, in een geheel nieuwe userinterface

zen op volume-automatisering als je de gain van audioclips wilde aanpassen, maar nu kun je dat binnen de audio doen. Net zoals de fade- en gain-functies heeft de gain envelope direct effect op de audio en kun je zo sample-nauwkeurig audio editen om bijvoorbeeld ongewenste kliks en plops weg te halen of vocalen en drumloops te corrigeren. Vrijwel alle functies die je qua automation ter beschikking hebt, werken ook in de gain envelopes, inclusief de transform editor en de draw-functie met vormen zoals sinus en

volledige mixerset-up inclusief plug-ins opslaan en later terug roepen, eventueel gecombineerd met een specifieke view en zoom. Zo kun je eenvoudig diverse mixer-set-ups uitproberen zonder dat je steeds verschillende songversies op hoeft te slaan. Er is ook een nieuw kanaal bij gekomen: Aux Channel. Deze kun je koppelen aan externe instrumenten, waardoor het eenvoudig wordt om externe apparaten toe te voegen en te monitoren binnen Studio One, eventueel voorzien van plug-ins. Aan de mixer

Dit is een efficiënte en volledige daw voor zowel muzikanten als componisten en engineers

blokgolf. De gain envelopes zet je per audio-event aan of uit, en ze worden keurig meegekopieerd of verplaatst met de audio.

Onafhankelijk

De mixer van Studio One 5 heeft Extended Mixer Scenes gekregen. Hiermee kun je de

is verder de Listen Bus toegevoegd, een onafhankelijk van de master output werkende bus waaraan je ook je solo kunt toewijzen. Zo kun je solokanalen beter routen naar andere monitoring en plug-ins, bijvoorbeeld om room-correctie te gebruiken zonder risico dat deze per ongeluk mee gerenderd wordt. Het formaat voor opname en weergave is voort-



De mixer van Studio One 5 heeft Extended Mixer Scenes gekregen

specificaties

- 64bit daw-software voor Mac en pc
- Nieuw in versie 5
- Show Page voor liveperformance met backing track, live effecten, instrumenten en setlists
- Score Editor (gebaseerd op Notion) met meerdere tracks in één beeld
- Clip Gain Envelopes
- Extended Mixer views voor het opslaan van alle instellingen
- key switch articulation
- update voor plug-ins en instrumenten met onder meer nieuw uiterlijk en extra features
- custom maps voor instrumenten
- numerieke tekstinvoer voor parameters
- aux-channels voor externe instrumenten
- listen bus voor solo'en van kanalen die niet in de mix zitten
- control room output
- Tape-Resample timestretch algoritme
- Midi TimeCode sync
- custom device support voor Roli (Poly Pressure en MPE)
- cross-platform hardware graphics acceleratie
- Studio One 5 Artist: ondersteuning vst2/vst3/au-plug-ins, ReWire en Studio One Remote

aan in 64bit float. In de workflow zien we verder nog verbeteringen zoals de weergave van externe instrumenten in de browser, numerieke tekstinvoer en een copy-paste-optie voor complete kanalen en instrumenten.

Gestileerd

In Studio One 5 zijn alle interne plug-ins vernieuwd. Sowieso kregen ze allemaal een nieuw uiterlijk, met beter gestileerde knoppen met duidelijke ringen die de waarden aangeven. Je kunt nu voor elke plug-in uit een lichte, donkere of met de interface meekleurende skin kiezen. En je kunt de bovenste strip van het plug-invenster dezelfde kleur geven als de track waar ze inzitten. Een aantal plug-ins zoals Tricom, Analog Delay en Chorus kregen een geheel nieuwe userinterface, die er erg mooi uit ziet.

Belangrijker is dat de klankmatig ook aangepast werden. Zo hebben alle dynamics plug-ins nu externe sidechains gekregen met filtering van het ingangssignaal. De Pro EQ – nu Pro EQ2 geheten – heeft een extra LLC band, waarmee je fase-lineair een low-pass-filter kunt kiezen van 20, 50 of 80Hz, met een steilheid van 12 of 24dB. Ook nieuw in de eq is de 12-octava's analyzer met een notenbalk, zodat je pitchnauwkeurig frequenties kunt instellen. Dankzij de nieuwe ingangsmeter kun je nu de gain staging beter in de gaten houden. De sidechain-ingang kreeg een peak-meting-functie en de meter-range is nu instelbaar.

Vier plug-ins kregen ook een State Space Modeling Drive-knop. Dit is een component-modellering van een saturatiecircuit waarvan de sound een tikje warmer en analoger gaat klinken. In feite is in elke plug-in wel wat nieuws te vinden. De vensters zijn echter nog steeds niet schaalbaar, zodat sommige op een retinascherm wat klein uitvallen.

Conclusie

Studio One 5 biedt op talloze terreinen veel nieuws. Voor mixers en producers zijn er een boel workflowverbeteringen, zoals de mooie clip editing-functie en de Listen Bus. Een lang gewenste functie voor het monitoren van externe instrumenten is toegevoegd met Aux Channel. Voor performers zal de Show Page een welkome uitbreiding zijn, zeker als je snel je songs op het podium wilt spelen, en voor componisten zijn de key-shift en de score-editor heel welkom. De nieuwe look van de interne effect plug-ins is goed gelukt, en de nieuwigheden en verbeteringen in met name de ProEQ2 zijn zeer bruikbaar. Helaas zijn er geen nieuwe instrumenten in deze versie, maar al met al zijn er veel nieuwtjes en zaken die het werken met Studio One 5 tot een waar genot maken. Daarmee wordt het nog meer een serieus alternatief voor andere software. Studio One heeft de unieke eigenschap dat het zowel voor muzikanten als componisten en engineers een efficiënte en volledige daw is met een unieke en snelle workflow en een uitstekende geluidskwaliteit. ■